



ПОМОГНИ ДА ОПАЗИМ
ПТИЦИТЕ И ПРИРОДАТА
НА БЪЛГАРИЯ

Изх.№ 124/10.9.2015 г.

Министерство на околната среда и водите

Вх. № 26-00-2250
София 11-09 2015 г.

До: Г-н Георги Митрев
Пълномощник на
„Тесса Уинд Голф Клуб“ АД
и „Сий Уинд Голф Клуб“ АД
бул. „Цар Освободител“ № 76Г,
ет.4, офис 410
гр. Варна 9000

Копие: РИОСВ Варна
ул. Ян Палах № 4
гр. Варна 9000

МОСВ
НСЗП
бул. Мария Луиза № 22
гр. София 1000

Становище

Относно: Задание за обхват на доклад по ОВОС на инвестиционно предложение за изграждане на "Ваканционно селище" Момчил Голф и голф игрище" в поземлени имоти с идентификатори 02508.10.639, 02508.10.634, 02508.10.636, по КК на гр. Балчик – вилна зона "Момчил" гр.Балчик

Уважаеми г-н Митрев,

Във връзка с Ваше писмо, наш вх. №86/3.8.2015 г. относно провеждане на консултации за обхват на доклад по ОВОС на инвестиционно предложение за изграждане на "Ваканционно селище" Момчил Голф и голф игрище" в поземлени имоти с идентификатори 02508.10.639, 02508.10.634, 02508.10.636, по КК на гр. Балчик – вилна зона "Момчил" гр.Балчик, изразяваме следното становище:

I. Относно местоположението на инвестиционното предложение и природната стойност на избраната територия

Инвестиционното предложение е разположено в централната част на орнитологично важно място и защитена зона „Балчик“ (код BG0002061), като заема 34% от тревните местообитания



(включително частично обраслите с храсти) в защитената зона и съответно 58% от понто-сарматските степни местообитания, които са предмет на строга защита съгласно приложение 1 на ЗБР. ЗЗ „Балчик“ е с изключително висока природна стойност в мрежата Natura 2000, тъй като от една страна представлява място с тесен фронт на миграция, където ежегодно прелитат над 100000 реещи се птици, а от друга е място за гнездене на видове птици, които имат ограничено разпространение в България и са основно привързани към степните местообитания – дебелоклюната чучулига, черногърбото каменарче и късопръстата чучулига. Популациите на тези видове са вече значително засегнати в съседни защитени зони – „Белите скали“ (заради изграждане на голф игрища) и „Калиакра“ (заради изграждане на ветрогенератори и овощни градини). Дългосрочното и необратимо унищожаване на 58% от техните местообитания в ЗЗ „Балчик“ ще доведе до силно влошаване на природозащитният им статус, което е в явво противоречие с предмета и целите на опазване на защитената зона. Подобно значително въздействие се очаква и върху останалите видове птици, предмет на опазване в защитената зона, които са зависими по някакъв начин или в определен етап от жизнения си цикъл от откритите тревни местообитания.

II. Относно допустимостта и целесъобразността на реализацията на инвестиционното предложение:

- II.1 Планираното инвестиционно предложение не е в съответствие с приетият наскоро Общ устройствен план на община Балчик, не представлява проект от изключително обществено значение, за осъществяването на който именно на тази територия може аргументирано да се допусне изменение на устройствения план. По тази причина, тъй като не е залегнал в ОУП, предложеният инвестиционен проект **не е допустим**.
- II.2 За реализацията на инвестиционното предложение се предвижда промяна на предназначението на земите от пасища (ключови местообитания за видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ) в урбанизирана територия, като пасищата ще бъдат дългосрочно и необратимо унищожени. По същество тази промяна е равносилна на превръщането на пасищата в обработваеми земи или овощни градини, което е недопустимо, съгласно т. 6.2 на заповедта за обявяване на защитената зона (Заповед №РД-130 от 10 февруари 2012 г., публикувана в ДВ на 20 март 2012 г.). По тази аналогия **не би следвало да е допустимо осъществяването на проекта, особено на площ, която ще унищожи най-малко 34% от тревните местообитания в ЗЗ.**
- II.3 Дори без да се прави подробна оценка на въздействията и оценка на съвместимостта с предмета и целите на ЗЗ „Балчик“, може ясно да се види, че унищожаването на ключови местообитания в защитената зона, на значителна площ в централната ѝ част, е в грубо противоречие с предмета и целите на ЗЗ и по същество е нецелесъобразно и недопустимо. В своето становище от 3 септември 2015 г. Главният адвокат на Европейския съд потвърждава, че България е нарушила три директиви на Европейския съюз по делото „Калиакра“, поради това, че не е предприела подходящи мерки за опазване на видовете и техните местообитания в ЗЗ „Калиакра“ и „Белите скали“, позволявайки реализирането на проекти



за ветрогенератори и голф игрище (споменати и по-горе). И ако в случая „Калиакра“ е спорна отговорността, поради твърдението от страна на правителството, че щетите върху местообитанията са извършени преди присъединяването на страната към ЕС, то в конкретния случай, 7 години след присъединяването, при влязла в сила заповед за защитената зона и при доказани щети от вече изградени голф игрища в други защитени зони със сходни местообитания и видов състав на птиците, би било **очевидно нарушение на законодателството** допускането на въпросния проект в ЗЗ „Балчик“.

II.4 Изготвянето на **обективна и пълна оценка за съвместимост би доказала недопустимостта** на инвестиционното предложение. То не е от върховен обществен интерес и не могат да се търсят компенсации за него, а само алтернативни местоположения. За реализацията на инвестиционното предложение са възможни алтернативи по местоположение извън защитената зона, като се отчете фактът, че собствеността върху земята не е основание за отказ от разглеждане на алтернативи. Съществено е да се отбележи, че предоставеното задание за ОВОС **не включва изготвянето на оценка за съвместимост!**

II.5 Предишните проекти върху същата територия, свързани с изграждане на ветрогенератори, бяха обект на отворено досие в Бернската конвенция и препоръка 117(2006) на Постоянния комитет на Бернската конвенция, тъй като са от значителен риск за мигриращите птици. Трябва да се обърне внимание, че новият тип проект, свързан със застрояване, също е в **явно противоречие с изискванията на Бернската конвенция за опазване на местообитанията на застрашените видове птици.**

III. **Относно заданието за доклад за ОВОС и представената в него информация (без да се игнорира фактът, че считаме настоящата процедура и одобряването на проекта за недопустимо)**

III.1 Представеното задание е с основен недостатък, че не включва в себе си изготвяне на Оценка за съвместимост с предмета и целите на защитена зона, включително кумулативното въздействие, по отношение и на популациите на видовете в съседните защитени зони – „Белите скали“, „Калиакра“ и „Батова“. Без детайлна оценка за съвместимост заданието за ДОВОС не следва да бъде одобрявано. ОС за съвместимост следва да обърне особено внимание върху:

- ✓ детайлно описание на параметрите на проекта за фазите на строителство и експлоатация, конкретно: планираното ползване на водни количества, земни маси; вид и параметри на ползваната техника (вкл. генериран шум), брой работници които присъстват на обекта на ден; брой курсове на транспортната техника на ден; прогнозен брой туристи дневно по време на туристическия сезон (средно, максимално) и свързания с това очакван трафик, ползване на вода; третиране на тревните площи с химикали – вид препарати, изисквания за дозирането на препаратите; изисквания за напояването и прогнозни количества необходима вода за напояване;
- ✓ детайлно описание на въздействията от инвестиционното предложение върху всеки от видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ „Балчик“;



- ✓ прилагане на следния картен материал: 1. местоположение на инвестиционното предложение в ЗЗ и пространствено местоположение на всички планирани елементи (вкл. водоземни съоръжения и ПСОВ); пространствено разпределение на типовете местообитания в защитената зона спрямо инвестиционното предложение и отделно местоположение на понто-сарматските степни местообитания; 2. пространствено разпределение на всеки от видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ по време на гнездене и при миграция и спрямо инвестиционното предложение; 3. Карта на предвидените места за складиране на техника и строителни материали, пътна инфраструктура и места за депониране на земни маси и строителни отпадъци; 4. Карта на прогнозните въздействия по отношение на загуба на местообитания от пряко въздействие и косвено въздействие (неизползваемост, поради близост до урбанизираните терени) за всеки от видовете птици, предмет на опазване; 5. Карта на прогнозните въздействия, свързани с безпокойство на птиците и влошаване на местообитанията от шум, присъствие на хора, прахово замърсяване и рудерализация във фазите на строителство и експлоатация. Картите трябва да бъдат в мащаб, който позволява ясно да бъдат видени детайлите.
 - ✓ С оглед очакваните значителни въздействия да бъде равностойно разгледана алтернативата по местоположение за реализиране на инвестиционното предложение северно от пътя „Оброчище – Балчик“, извън ЗЗ „Балчик“. Тъй като това предложение се прави в официална процедура, то тази алтернатива задължително трябва да се разгледа в ОС и ДОВОС и то равностойно с посоченото местоположение в ЗЗ.
- III.2 Частта в заданието за ДОВОС, отнасяща се за птиците, предоставя информация, която не отговаря на фактическата обстановка и още на етап на процедурата „задание на доклад по ОВОС“ тенденциозно подвежда компетентния орган за липса на очаквани значими въздействия. Конкретни примери в това отношение са твърдението на стр. 33, че „инвестиционното предложение не засяга видове птици, обект на опазване в защитената зона“, както и порочната и грешна практика за оценка на загубата на местообитания спрямо общата площ на ЗЗ. В тази част има и други твърдения, които не отговарят на фактическата обстановка и значително подценяват и омаловажават очакваните въздействия. Няма да влизаме в детайли, за да оборваме всяко едно от тях. Анализ на очакваните въздействия върху птиците в резултат на реализиране на инвестиционното предложение е вече изготвен на базата на най-добрата налична информация в доклада на БФБ „Проучване на гнездящите птици в степните местообитания на територията на Защитена зона „Балчик“ (BG0002061) във връзка с плановете за изграждане на „Ваканционно селище „Момчил Голф и голф игрище“, приложен към настоящото становище. Той следва да бъде разглеждан като минимум на очакваните въздействия, които могат да се допълват и конкретизират съобразно представените данни от инвеститора по отношение характера и мащабите на проекта. Подчертаваме, че при изготвянето на заданието за доклада по ОВОС, не са взети в предвид:



- ✓ Резултатите от картирането на гнездящите птици от 2012 г. в рамките на Позиция 7 „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ по проекта на МОСВ „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, които са достъпни на интернет страницата на МОСВ и са на разположение в НСЗП;
 - ✓ Становището на коалиция „За да остане природа в България“, изготвено в средата на месец януари 2015 г. и изпратено на инвеститора, община Шабла, РИОСВ и МОСВ. БДЗП, като член на коалицията, напълно застава зад изложеното в становището, в допълнение на изложеното в настоящото становище. Затова държим посоченото в него да бъде отчетено в пълна степен.
- III.3 В заданието за ОВОС не се отчита фактът, че инвестиционното предложение се предвижда да бъде осъществено в свлачищен район, а характерът му изисква значително овлажняване на терените за поддържане на тревната покривка. На снимките по-долу е представено активизиране на свлачищните процеси на територията на голф игрището „Тракийски скали“ вследствие изграждането на комплекса. ДОВОС трябва да направи подробна оценка на характера на терена, свлачищната активност и прогнозите за активизиране на свлачищни процеси вследствие реализацията на проекта, включително и прогнозните щети за сградите в съществуващите селищни територии в съседство.



IV. Относно установено посегателство върху степните местообитания на територията на инвестиционното предложение през пролетта на 2015 г.

Използваме правото, в процеса на консултации, за да изразим възмущението си от преднамереното унищожаване на степни местообитания върху големи площи на територията на планираното инвестиционно предложение, чрез третиране с неизвестни за нас препарати. Посегателството е извършено от неизвестни за нас лица, след внесено от коалиция „За да остане природа в България“ отрицателно становище относно реализирането на проекта в средата на януари 2015 г. и преди 21 май 2015 г., когато наши експерти посетиха територията. Считаме за задължение на компетентните органи подробно да разследват случая, а за



ПОМОГНИ ДА ОПАЗИМ
ПТИЦИТЕ И ПРИРОДАТА
НА БЪЛГАРИЯ


задължение на екипа по ОВОС - детайлно да оцени в рамките на доклада нанесените в резултат на посегателството щети и ясно да се посочи степента на въздействие и възможностите за възстановяване на местообитанията.

В заключение, на базата на представените по-горе аргументи считаме, че реализирането на инвестиционното предложение е недопустимо както законово, така и по целесъобразност, освен ако не бъде намерено алтернативно местоположение извън защитената зона.

Препоръчваме на компетентния орган да прекрати започнатата процедура без право на подновяване и да гарантира, че степните местообитания в ЗЗ „Балчик“ няма да бъдат застроени или по какъвто и друг начин променени или унищожени.

Като организация, работеща в обществена полза, заявяваме интерес за участие във всички дискусии и действия, свързани с настоящата процедура. Също така запазваме правото си да допълним настоящото становище при получаване на нова информация.

С уважение



Стойчо Стойчев
Директор по природозащита

Приложения:

1. Доклад на БФБ „Проучване на гнездящите птици в степните местообитания на територията на Защитена зона „Балчик“ (BG0002061) във връзка с плановете за изграждане на „Ваканционно селище „Момчил Голф и голф игрище“
2. Копие от становището на коалиция „За да остане природа в България“, предоставено на инвеститора и компетентните органи на 14.12.2015 г.
3. Становище на Главния адвокат на Европейския съд от 3 септември 2015 относно делото по случая „Калиакра“:
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?doclang=BG&text=&pageIndex=1&part=1&mode=req&docid=166849&occ=first&dir=&cid=112127>